

СПОМЕН ЗА МАРТА БУР–МАРКОВСКА

Запознах се с Марта Бур–Марковска през 1979 г. в София като задочен аспирант в Института по социология към БАН. Веднага намерихме общ език в областта на българо-унгарските исторически връзки. В нейно лице открих честен и всеотдаен изследовател, задълбочен в своята сфера човек с широки познания.

Темата на моята дисертация бе проблемът за идентитета на българите в Унгария и в тази насока получих много ценни съвети от нея. Преди това бях чел основополагащия ѝ труд „Балканите и унгарският пазар през XVIII век“, а също така и редица нейни статии и студии от тази област. Още тогава, по време на този наш пръв разговор тя спомена за параклисите „Свети Наум“, основани от балканските търговци в северноунгарските градове Мишколц и Дьондьош, като важни религиозни, културни средища.

Едва наскоро научих, че семейството на Марта Бур е от Североизточна Унгария и че баща ѝ е бил униат. Както изтъкват социолозите, в идентитета на хората дори при смяна на гражданство, име, език, вероизповеданието се оказва най-трайно и обикновено се предава и през поколенията. Може би и на това се дължи интересът на Марта Бур към тази тема. Нейната последна публикация в сборника „Обществени и религиозни връзки между Унгария и Балканите“, издаден по случай 1100-годишнината от успението на Свети Наум Охридски през 2011 година със заглавие „Почитатели на Свети Наум в Унгария през XVII–XVIII век“, доказва трайния ѝ интерес и наследен афинитет към тази проблематика. Дълбоко съм убеден, че цялостната ѝ научна дейност е неотменна част от българо-унгарските научни взаимоотношения.

Тошо Дончев
Унгарски културен институт